

Факультет підготовки офіцерів запасу НАУ
Кафедра тактики та ЗВД

Групове заняття
з навчального розділу
“Тактика авіації ПС“
дисципліни “Військова підготовка”

Тема 3. „Ведення бойових дій авіаційними підрозділами та частинами”

Заняття 4. „Основи бойових дій підрозділів і частин розвідувальної авіації”

Навчальна та виховна мета

- 1. Вивчити основи бойових дій підрозділів і частин розвідувальної авіації.
- 2. Виховання у студентів рішучості, упевненості та вимогливості як вирішальних чинників успішного виконання поставлених завдань.

Навчальні питання:

- 1. Призначення, основні завдання повітряної розвідки. Вимоги, що пред'являються до неї.
- 2. Види повітряної розвідки.
- 3. Сили, засоби та способи повітряної розвідки.
- 4. Досвід ведення повітряної розвідки у війнах та військових конфліктах(СМР)

1. Директива Міністра оборони України та наказ НГШЗСУ на навчальний рік.
2. Організаційно-методичні вказівки Командувача ПС на навчальний рік.
3. Бойовий статут авіації ПС ЗСУ , В,МО України, 2005.
4. Тактика РА (эскадрилья -экипаж), учебник., Монино, 1988.
5. Тактика авіації ПС. навчальний посібник. К., НАУ, 2007.
6. Застосування авіації в бою та операції. навчальний посібник.
7. Оборонна політика України (Біла книга), МО України, 2006р.
8. Державна програма розвитку ЗС України на 2006-2011 роки К., МОУ,2005.

1. Призначення, основні завдання повітряної розвідки. Вимоги, що пред'являються до неї.

- Найважливішою умовою успіху бойових дій інших родів авіації є своєчасне забезпечення командування і штабів цих *апч* повними і достовірними даними про противника. Це досягається різними видами військової розвідки, в тому числі повітряною розвідкою, яка є видом бойової діяльності авіації з добування даних про противника, місцевість і метеорологічні умови.
- *Повітряна розвідка ведеться в мирний час без порушення державного кордону, а в особливий погрозувальний період до початку збройної агресії по розпорядженню Генерального штабу – з порушенням державного кордону, з початком бойових дій – без обмежень.*
- *Розвдувальна авіація* призначена для ПР угруповань військ, базування авіації, ВМС противника та його важливих наземних (морських) об'єктів, місцевості і метеорологічних умов переважно в оперативно-тактичній глибині, що складає біля 150-400 км.
- В даний час на озброєнні підрозділів розвідувальної авіації знаходяться розвідувальники – Су-24МР, що володіють високими бойовими властивостями.

Основними завданнями РА є:

1.2 загальними **завданнями** підрозділів і частин РА є:

- Повітряна розвідка РЯЗ.
- Повітряна розвідка аеродромів, діляниць автострад і майданчиків, що використовуються для зльоту і посадки літаків і вертольотів.
- Повітряна розвідка військ, оборонних рубежів (смуг), вузлів оборони опорних пунктів.
- Повітряна розвідка залізничних, автомобільних, повітряних і річкових (морських) перевезень.
- Повітряна розвідка ПУ і РЄЗ.
- Повітряна розвідка сил і засобів ППО.
- Повітряна розвідка військово-промислових об'єктів.
- Повітряна розвідка кораблів (суден) в морі і військово-морських базах (портах).
- Повітряна радіаційна та радіо розвідка.
- Повітряна розвідка місцевості і погоди.
- Контрольна повітряна розвідка результатів ударів своїх ракет і авіації.

Вимоги до повітряної розвідки

- **Оперативність повітряної розвідки** полягає в скороченні часу з моменту отримання завдання на розвідку до надання розвідданих командуванню.
- **Своєчасність** є однією з найважливіших умов досягнення оперативності повітряної розвідки і полягає у здобутті, обробці і доведенні розвідувальних даних у встановлені терміни.
- **Цілеспрямованість повітряної розвідки** полягає в зосередженні основних сил і засобів на найважливіших напрямках і об'єктах відповідно до задуму операції.
- **Безперервність повітряної розвідки** полягає в систематичному спостереженні за положенням і діями противника. Однією з основних умов безперервності повітряної розвідки є її всепогодність, яка складається в можливості рішення основних завдань незалежно від метеоумов.
- **Активність повітряної розвідки** полягає в наполегливому прагненні командирів і штабів, організуючих розвідку та екіпажів, які ведуть добувати необхідні розвіддані в будь-яких умовах обстановки.
- **Достовірність повітряної розвідки** полягає у відповідності даних, що добуваються нею істинному положенню і стану військ і об'єктів та метеоумов.

2. Види повітряної розвідки.

В залежності від глибини і характеру завдань, що виконуються повітряна розвідка поділяється вищого командування і командування видів збройних сил необхідними розвідданими про об'єкти противника, які розташовані, як правило, в його глибокому тилу.

- Оперативна повітряна розвідка ведеться в інтересах командування військ оперативних командувань з метою забезпечення їх розвідданими, необхідними для організації і ведення операцій і бойових дій і по глибині може досягати: 400-500 і до 1000 км і більше. Основні її зусилля направлені на об'єкти противника, які розташовані в оперативній глибині.
- Тактична повітряна розвідка ведеться в інтересах військ і командувань об'єднань, з'єднань і частин з метою добування даних про противника, необхідних для підготовки і успішного ведення бойових дій. Вона ведеться на глибину до 400 км в залежності від завдань забезпечення об'єднань, з'єднань і частин, а також можливостей сил і засобів, які залучаються до розвідки.

Бойові властивості розвідувальників СУ-24МР

- На літаку встановлено розвідувальне, ракетне й артилерійське озброєння.
- Розвідувальний комплекс літака включає різноманітне обладнання та підвісні контейнери типу ККР-1 або ККР-2.
- Ракетне озброєння включає керовані ракети. Керовані ракети типу Р-73 розміщуються на двох вузлах зовнішньої підвіски для самооборони від винищувачів противника.
- Артилерійське озброєння складається із вмонтованої гарматної установки.

Всі засоби розвідки, які застосовуються на літаку, розміщуються у фюзеляжі та на вузлах зовнішньої підвіски під фюзеляжем.

3. Сили, засоби та способи повітряної розвідки.

3.1 Для рішення завдань повітряної розвідки у ЗС України є **сили**:

- в Повітряних Силах – розвідувальна авіаційна ескадрилья у складі авіаційної бригади бомбардувально - розвідувальної (*авбрбр*) і окремий авіаційний полк дистанційно-пілотованих літальних апаратів (*оп ДПЛА*);
- у ВМС - в складі морської авіації - окрема розвідувальна авіаційна ескадрилья .

3.2 До **засобів** повітряної розвідки відносяться:

- літаки, вертольоти та дистанційно керовані літальні апарати (ЛА) – носії розвідувального обладнання;
- бортове розвідувальне обладнання;
- наземні технічні засоби для збору та обробки розвідувальних даних.
- Крім того, для ведіння повітряної розвідки притягуються спеціально підготовлені нештатні розвідувальні авіаційні ескадрильї бомбардувальних, винищувальних і штурмових авіаційних бригад. Вона також виконується усіма екіпажами інших родів авіації одночасно з виконанням своїх бойових завдань.

Засоби розвідки СУ-24МР

Види розвідки	Висота польоту (м)	Ширина захвату в долях висоти	Максимальний дозвіл (м)
Радіолокаційна	100-3000	24	5-7.5
Телевізійна	200-1000	9	0.56
Лазерна	150-500	4	0.3.
Інфрачервона	200-1000	3.4	0.3-0.9
Панорамна ФР	150-2000	10	0.2-0.3
Перспективна ФР	50-2000	6	0.3-0.4

Основні характеристики БЛР

Тип БЛР	Спосіб розвідки	Швидкість, (км/г)	Н разв. м)	Глибина розвідки, (км)
"Стриж"	телевіз. розв., лазерна розв, інфрачер. розв, радіац. розв.	1200	до 1000	до 400

3.4 Основними способами повітряної розвідки є:

- візуальне спостереження;
- розвідка із застосуванням оптико-електронних засобів;
- розвідка із застосуванням радіоелектронних засобів.

I. *Візуальне спостереження* застосовується у всіх випадках, коли є умови для зорового спостереження об'єктів противника.

II. *Повітряна розвідка із застосуванням оптико-електронних засобів* поділяється на:

- повітряне фотографування;
- повітряну телевізійну розвідку;
- повітряну лазерну розвідку;
- повітряну інфрачервону (теплову) розвідку.

Повітряне фотографування ведеться з допомогою денних і нічних аерофотоапаратів (АФА) і дозволяє добувати найбільш достовірні, повні і об'єктивні дані про противника і місцевість, виявляти зміни в угрупованні і положенні військ і об'єктів противника, отримувати фотодокументи, необхідні для забезпечення бойових дій військ, а також здійснювати контроль за їх бойовими діями.

III. *Повітряна розвідка з застосуванням радіоелектронних засобів* поділяються на:

- повітряну радіолокаційну;
- повітряну радіотехнічну;
- повітряну радіаційну;
- повітряну магнітометричну.

Бойовий порядок *ап* РА

- Бойовий порядок *ап* РА - це взаємне розташування літаків РА у повітрі, пов'язаних єдиним управлінням і бойовим завданням, для спільного виконання бойового польоту.
- У бойових порядках розвідники Су-24МР створюють групи (літаки) різноманітного тактичного призначення: розвідувальна група, групи забезпечення та резерв.
Кількість, склад і місце цих груп у бойовому порядку визначаються в залежності від бойового завдання й умов його виконання.
- Розвідувальна група складає основу бойового порядку і призначена для розвідки об'єкту (цілі).

Резерв призначений для посилення розвідувальної групи, або виконання завдань, які раптово виникають.

1
5

Групи забезпечення призначені для створення сприятливих умов дій ударної групи. До них відносяться:

- *Група дорозвідки*, що призначена для уточнення координат цілі;
- *Група РЕБ* виконує завдання по придушенню активними і пасивними перешкодами РЛС виявлення;
- *Група знищення засобів ППО* знищує засоби ППО в районі цілі (об'єкту);
- *Група прикриття* відбиває атаки винищувачів противника по літаках ударної групи й інших груп;
- *Демонстративна група* призначена для відволікання уваги противника від ударної групи;
- *Група позначення (освітлення)* цілі створюється при веденні бойових дій у СМУ;
- *Група контролю результатів авіаційного удару.*

Бойовий порядок груп тактичного призначення розвідників Су-24 МР у залежності від інтервалів, дистанцій, перевищень і понижень між літаками, підрозділами, групами, що входять у них може бути таких видів: **зімкнутий, розімкнутий і розосереджений.**

Пара і ланка діють у день, як правило, у зімкнутому або розімкнутому, а вночі – у розосередженому бойовому порядку.

Ескадрилья діє в розімкнутому або розосередженому бойовому порядку. При цьому пари і ланки можуть виконувати політ у зімкнутому або розімкнутому бойовому порядку.

При виконанні бойових завдань підрозділи тактичних розвідників застосовують різноманітні форми бойових порядків.

Форми бойових порядків РА

- Основними формами бойових порядків розвідників є: "колона", "пеленг", "клин", "фронт", "змійка" літаків.
- Пари: "пеленг", "фронт", "колона" літаків.
- Ланка: "фронт" пар, "пеленг", "колона" пар, "клин", "колона" літаків.

Завдання на самотійну роботу:

1
4

1. Вивчити матеріал заняття:
2. Навчальний посібник. Тактика авіації ПС. Київ. НАУ, 2007, с 12-17.
3. Резниченко В.Г. Тактика. Москва, Воениздат, 1988, с 51-90.
4. Советская Военная Энциклопедия. Москва. Воениздат, 1976, т.6, с 542.

Тема наступного заняття: Тема 3. Заняття 3.5.

„Основи бойових дій підрозділів і частин транспортної авіації”